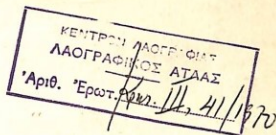

241
26-3-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α.

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Διμήνιος 1969 Φεβρουάριος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομμόπολις) *Πρεβεζιανά...*
(παλαιότερον ὄνομα: *.....*), Ἐπαρχίας *Μονοφατῆων*
Νεμοῦ *..... Ἡφραυζείου.....*
2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος *Κων/νος.*
Αποστολάκης... ἐπάγγελμα *Α. Δάσκαλος...*
Ταχυδρομική διεύθυνσις *Ἄγία Βαρβάρα.....*
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον. *10. ἔτη.....*
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες:
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον *Γεώργιος Σεβαστιάκης τοῦ Εὐμ.,*

ἡλικία *... 75 ...* γραμματικαὶ γνώσεις *... Στ' Αἰφάκιου ...*

..... τόπος καταγωγῆς *Πρεβεζιανά*
Μονοφατῆων Ἡφραυζείου.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων; *Περιοχαὶ χοιρικοὶ διὰ βοσκήν, ἄχονα, καὶ ὄρενται διὰ βοσκήν βοφενίω.*
- Ἐπὶ πόσῳ αὐτὰ χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα; *Ὑπορχὸν χωρίζεται.....*
- 2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. *Ἕλληνας.....*
Χαιρινούς.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπὲρ αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του; *Αὐτὸς διατηρεῖ τὴν περιουσίαν συγκεντρωμένην, ἀλλὰ διανεμεται μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του.....*

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

ἀσχοιοῦνται. εἰς τὴν γεωργίαν. μόνον καὶ εἰς οἰκονομ. κτηνοτροφίαν......

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ;

ἀσχοιοῦνται. εἰς τὴν γεωργίαν......

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι εἰργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ;

δεν ὑπάρχον οὐτε ὑπάρχον λαογ. μούχαι......

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ;...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα ;)

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ το θερίσμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίου εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

- δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

Εἰς αὐτὸν τοῦ παλαιότερον τὸ χωράφια με ζωϊκὴν κόπρον... κυρίως ἀγροβοσκίων

- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... *Τὸ 1925 ἐγένετο ἡ χρῆσις χημ. λιπασμάτων*

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ... *Ἀπὸ τοῦ 1930*

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκευάσε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... *Ἡ κατασκευὴ ἐγένετο καὶ ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ ἐργασταρίου καὶ ἀργότερον ἐκ τῶν σιδηροτεχνῶν τῶν μοναστηρίων μετὰ παροδὸν ἐστὶν ἐκ τῶν διγέρων*

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. χειρολαβή	4. ὕψι	7. ντίφα	10. ....
2. ἔξερη	5. φέτρα	8. ἀγκίδον	....
3. ποδαρὶ	6. διαβαρὶ	9. ἀγκιστρὰ	....

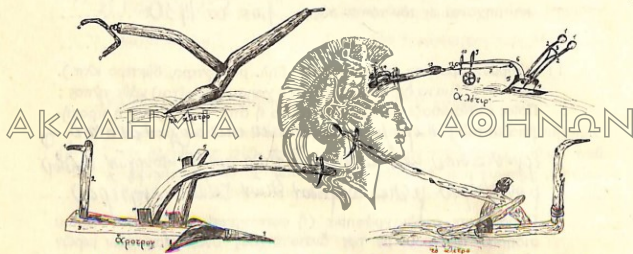
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... *1960*
- 3) Μηχανὴ θερισμοῦ .....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ..... 1949 .....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *ἡ. π. φ. γ. εἰδικ. τεχν. κατ. δ. α' ξύλιν. ἀροτρον. κυρίως, τεχν. κατ. αρεινὰ πρὸς γυν...*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖα διαφορὰ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ξυλὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. χειρολαβή	6. ὑνί	11. ....
2. ἔ. χερρ.	7. παραρτήρα	12. ....
3. ποδαρ.	8. κύροσταθάρ	13. ....
4. βιάση	9.	14. ....
5. σταθάρ	10.	15. ....

(¹) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκαστου.

Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου μιᾶς μορφῆς δι' ὅλα τὰ εἶδη
χωραφῶν.....

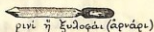
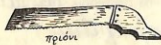
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; Παραχ/μον.....

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου; ἐκ ξύλου

- 7) Ἔργαλεϊα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάϊ, κλπ.).....

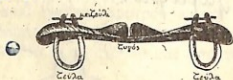
σκεπάρνι πριόνι ἀρίδι ξυλοφάϊ ἀρνάρι

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *βοεῖς*

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *ἐχρησιμοποιοῦντο δύο*

9) Διὰ τὸ ζεугάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *ἦτο ἀναγκαῖος ὁ ζυγός*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύγες, πιζεύλια κλπ.). *λεῦρα, ζεύγες, πιζεύγια*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

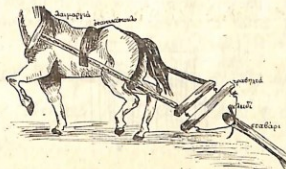
11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *λοῦρα*

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *1930*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τοῦ (τὸ ζέμιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *Μὲ καβόν τραβηκτὰ καὶ ζυγὸν καὶ σωμάριον*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὥργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον). 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναῖκα. 3) ἡμερέτης. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας *ἀνδρας οἰστοῦντες τοῦ ἀγροῦ.*

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *Μέκον, ζυγον, εἰς. ζεύξας τὰ. κατωζεύξια. καὶ. τὰ. ζεύρα.*

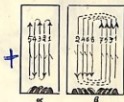
2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. *Κατὰ. τὸν. ἴδιον. ὡς. κατωζεύρα. πρόσον.*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἅκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). *Κατευθύνει. τὰ. ζευγμένα. ζῶα. με. σχοινί. (καὶ. καὶ. ζεύξας.)*

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὁργώνεται τὸ χωράφι κατ'εὐθείαν γραμμὴν.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ ὄργου, ποῖον ἐκ τῶν ὀργμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἄρου ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαοὺς (δηλ. σπορὰς ἢ σπορίδας, ντάμιες, σιαστές, μεσοδράδες κ.λ.π.); ἔγινε με σπορίδας.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαοὺς (ἢ σποριά); με αὐλακιὰν; με αὐλακίαν.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον; εἰς ἐθιοπικὴς ὅριον. ἔδαφος καὶ πόσις περὶ αὐτὴν.....

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. ὁριζίως.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. ....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *καλλουργία ἢ σάσια γίνεται Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου... τὸ διβόλισμα τὸ εὐαεῖον γίνεται... τέτος... ἀνοιξιάς ἢ ἀρχῆς τοῦ καλοκαιριῶν...*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

τὸ φύτευμα γίνεται ἀρχῆς ἀποβάντος καὶ διαρκεῖ ἕως τοῦ τέτος τοῦ φθινοπώρου

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαστον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπασιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

τοῦλάχιστον ἐν ἑτὸς

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιεργείας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, μυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *τρία... Χειμῶνα, ἀνοιξιά καὶ φθινοπώρου*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. *τὸ δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *τὸ θερο-
σάκι*

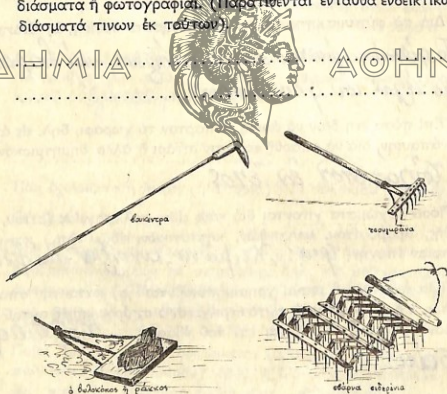
β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *καθαρίζεται μὲ...*
ἔργον γὰρ εἰς τὴν ράβδον ἡ δὲ κορυφὴ αὐτῆς εἰς...
τὸ ἄκρον τοῦ βουκέντρου καὶ ἀπομάζεται < κ.α. >
ἔχοντας > > .....

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *γίνεται σβάρνισμα .....*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) *ἡ ἕξασ-
ωα, εἰς περὶ τῆς ἐργασίας, χρησιμεύειται. ὁ καθεμὶς*

- 6) Ποία πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάττην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν *ἐν τῷ οὐδὲν. ὁ μεγαλύτερος υἱός, ὁ βίος, ἕνα γένο. καὶ
βοηθοῦντες.*

- 7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἶδους. *ἡ τὰ ἀργυροφύων (ποικίλ χαλκὰ)
ἡ ὁσπρία, γίνετο μετὰ τὸ ἀγρίν.*

- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά. *Τὰ φοκιμώτερα
ἐργασί.*

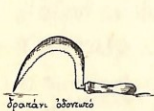
- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων, ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως. *ἐφ' ὅσοντο εἰς αὐλάκια.*

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Μέ το δρεπάνι...*
(Π.Ε.Δ.Ε.Ι.).....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφορῶν εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). ....

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *Η κόψη τοῦ δρεπανιοῦ εἶναι ὀμαλή.*.....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; .....

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *ἑ. θεριστικοί*.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) .....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν, μέσον ὃ, σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. *κατὰ μέσον... σπορ... 0,25 μ*.....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἐμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν, μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *ἀνοδία ?*
χίλια.....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; .....

οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποδέκονται καὶ δράγματα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χεῖρός) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *ἑ. ἀνοδία καὶ*
κατὰ ὅμοῦ 5-6. ἀνοδία καὶ τὴν σταχυὴν
διασταυρῶνται.....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. *αγκαλιές*

γ. Οἱ θερίσται.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερίσται, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποῖον ; *Ἐδερίσαν. καὶ...*

δερίσαν. ἄνδρες καὶ γυναῖκες. τοῦ. τοῦ.

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίες καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). *ἡμείβοντο με. με...*

*ροφίδια. εἰς χρῆμα, καὶ ἀποκοπῆς. εἰς εἶδος...
μετὰ παροχῆς φαγητοῦ.*

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἑναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λουντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ κλισθάνωνται
κόπῳσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; *Παλαιότερα. δε...*
ἔφερον. εἰς τὴν. Ἐδερίσαν. με. γυναῖκα. χεῖρας. τῆ...
ρα. τελευταῖας αἱ γυναῖκες. φέρουν. εἰς τὰς χεῖρας...
γυναικα.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ; .....

Συνήθως ὁ θερισμός ἀρχίζει τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος τὴν Δευτέρα .....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Ἐτραγουδοῦσαν καὶ*

*τραγουδοῦν αἱ χεῖρες τοῦ ἐρατοῦριου καὶ ἀγ-
λα δίδουχα .....*

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυνς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυνς πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. *Ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέ-
ριστον. τὸ καλοῦνται « Ἀσδερί » .....*

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυνς εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

*Τὸ δέσιμον τῶν θερισμένων σταχύων ἐγίνετο ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν τὴν αὐτὴν ἡμέραν. Ὅσοι αὖτε οἱ σταχύνες πᾶσαι γίγινε χλωροὶ ἐμεινόντες ἐπὶ τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ εἰκοσι-
τέσσαρες ἡμέρας .....*

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραστάσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Οἱ σταχτοὶ ἐδέοντο ὑπὸ ἀνδρῶν, μὲ βροῦλα,
ἢ σπάρτα, κοινὰ ἢ κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῶν
θάμνων. μετεφέροντο ἐν ἀγκάλῃ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Ὑπομετρῶντες τὰς 4 δεμάτιας ταύτας, ...
ἀποδείχθησαν ὅτι ἕνα φαρτὶν τοῦ βίου (χορμῆς)
αὐτοῦ μεταφέρθη ἐν τῷ τόπῳ καὶ ἀποθηκεύθη.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ἡ σπορά ἢ τὸ φύτευμα αὐτῆς. *ἐν ἁνοιξίᾳ
Τετοῦ Μαρτίου, ἀρχαίς Ἀπριλίου*.....
.....
.....

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τοῦ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν. *ἐξ μίαντος καὶ δέκτου. Εὐκαθ' ἢ ἐξαι-
ρώχῃ γίνεται μὲ ἐνὶ ἀναδάμῃ. Τὸ σχεδιασθῆναι
ἐξαγωγή γίνεται μὲ τοὺς συνιδιόμενους ἄροτρα
τοῦ χωραφῆς*.....
.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίστο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ θήρα χόρτα (π.χ. σανόν, τριφυλλί, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. *Παραδοξοῦται
δὲν ἐγένετο διατροφή τῶν ζώων μὲ θήρα χόρτα τῶν
χειμῶνα. Τελευταίως ἡ διατροφή γίνεται ἐξ ἄλλων
μὲ θήρα χόρτα, κυρίως βίκον*.....
.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.).

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....
.....
.....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) .....

.....

.....

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Μετεφέροντο εἰς τὸ ἀλώνι. .....

.....

.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεματία. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; .....

Θεμωνιά. ἢ τοποθετοῦνται ἐνὶ σωρῷ. εἰς ἄλωνα. ἢ ἐνὶ σωρῷ. ἢ ἐνὶ σωρῷ. ἢ ἐνὶ σωρῷ. .....

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; .....

Ὑπῆρχε ἀνέκαθεν ἀλώνι. μετὰ χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι. .....

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; *Κατεσκευάζετο ἔξω τοῦ χωρίου.* .....

.....

.....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

Τὰ ἀλώνια τὸ ἀρχαῖον ἀντικείμενον εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; Τὰ ἀλώνισμα
ἀρχίζει ἀρχαῖος βασιλεὺς καὶ ἔρχεται τέλος Αὐγούριον ..

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
δίασμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) Τὰ ἀλώνια καὶ χω-
ματάλωνο .....

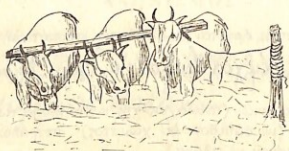
- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
ἀλωνισμοῦ· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) Τὰ ἀλώνια ἐκτείνονται καὶ ἔτος· μ.ε.

καθαριζόμενόν αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ
τοῦ γύρω τοιχώματος διὰ μείγματα κώρου βοῶν
καὶ ἀχύρων .....

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; ... 20. 7. 1 .....

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχυῶν πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νισμοῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὥς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιάγραμμα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἐρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμού διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτῃ ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλώνιου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνια, δικριάνι, βολόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὁσπρία (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

Ὁ ἀλωνισμὸς γίνεται με μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον (κουκκιά, βολόσυρος) καὶ ἐκφυγεμένον ἀπὸ εἰδικῶν ἐργασιῶν. Ἠλωνίζοντο ὅλα τὰ δημητριακά με τὰς ὁσπρία.

- δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; *ἀρχίζει τὸν 8.0.μ. καὶ διακοπτεται τὸν 6.μ.μ.*

- 12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινες τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δοικράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): *Ἦτο. ἐν. χρυσεῖ. ἐξ. τοῦ. φθονισμοῦ. τοῦ. δι. -*
χάλι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

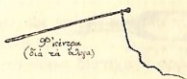

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυν ; ... *Ναὶ*

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). *Ναὶ* ..
τοῦ. βουκέντρι. ... ὡς. ἔστιν. ὁ. βούκρος.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . . . *Αὐτὰς . . . ἡ γωνία ποτὶς 6-8 δούλες, ἀναρχοῦν τοῦ εἶδους τῶν σταχύων καὶ τῆς περιμετρικῆς τῆς ἡμέρας . . .*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα) *Μαζομα*

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσιν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικὰ ἀλωνιστὰς (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. κοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστὰς καὶ ἀγωνιστὰς), οἱ ὁποῖοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμὸν . . . *Οἱ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ τῶν ζῶα . . .*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα). *Οὐκ εἶναι ὑπάρχον*

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; . . .

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου;
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.) *ἔγινετο χρὴς τοῦ κοπάνου...*
ἐν ὄβριον, γραιῖ, ρεβιθία καὶ διὰ μακροῦ κν. τ.
πυρρικοῦ ξύλου.

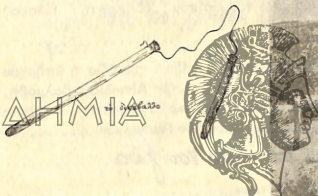

κόπανος στρογγυλός

ξύλο κοπανιζέτο διὰ τὸ κοπάνισμα
 μικροῦ κν. τοῦ δημητριακίου...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν; .....

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ;
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.), (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) *Τὸ 1949 ἀπὸ τοῦ ἰδίου ζωνῆ*

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. ....

Μάλαμα τοῦ λίχνισμα. ἔγινετο μὲ θρινάκι. Τὸ σχῆμα αὐτοῦ ὁμοιοῦ μὲ τὸ τοῦ θηραυνίου. αὐτοῦ κρέμωμε.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμόν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Ὁ ἀνέμισμα ἐπι-
μενέσθαι τοῦτο. ἐπιδείκναι.*.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.. *Τὸ ἀνέμισμα ἐπιδείκναι
μέ. το. θρινάκι.*.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;
*Συκιδας. ἔριχνα. οἱ ἄνδρες καὶ ὅχι. λιχνιστὴς ἐπ.
ἀμοιβῇ.*.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ
λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δευτέρον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;
*Τὰ χονδρὰ τεμάχια ἐπιδείκναι, κομμελεῖ, καὶ ἀποχωρίζεται.
ὁ καρπὸς ἀπὸ αὐτοῦ. διὰ τοῦ ποδὸς ἀναμειβόμενος....*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δευτέρον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο *ἐδουληθὲν τοῦ παρωσθένεμα δια τὰ*
βίταρι καὶ γραφι.....

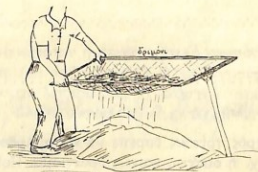
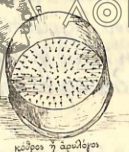
- 6) Ἄφου διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμέναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....

Ὁ χωρισμός ἐγίνετο μετὰ τοῦ βολίστρου καὶ ἔρχην
καὶ ἐν συνεχείᾳ μετὰ τοῦ κοσκίνου.....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκή-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρου, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

*Ο χωρισμός των μου-
λων των δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας
ὕλας γίνεται πρὸς μηχανὸς διὰ χειρὸς ἀνθρώπου καὶ τὰ
ἐνέμετρα.*

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἄσπασμός τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

*Σωρεύεται ὁ καρπὸς μετὰ φτυάρι ἐπὶ τῇ μέσῃ τοῦ
ἄχυρου. Λεπρὰ ἐστὶν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ ἐπὶ
πρὸς μέτρησιν φτυάρι. Ἐπὶ αὐτοῦ δὲ προσκύνεται
καὶ ἄσπασμός τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ.*

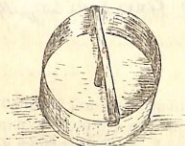
- 8) Ἀλλὰ ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἁλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

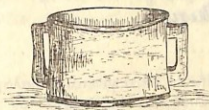

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εις κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

Προ... το δέμα-
εσφρα... ὁ δέμας... ἀρχαῖο... ἔργον...
ἐγένετο... μὲ... δοχεῖον (Μουσ. Σουλτ. = 20. οὐναι... καὶ...
= 12 ὠρεῖαν... οὐναι...)

μυσοκόλι

κούτλος

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

α) τὸ παπαδιάτικο,

β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,

γ) τὸ γυφτιάτικο,

δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρον τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηκὰς),

οὐκ ἐπιμενετο ὁ καρπὸς... ἀπὸ τοῦ γεωργοῦ...
ἐντὸς τοῦ οἴκου...

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρόν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον; *Τὸ ἀχυρὸν ἀφ' ἐπιμεύοντος*
ἐξ τοῦ ἀχυρῶνα ἐνὶ τοῦ χυρίου.....

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τούτων καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ὀλώνισμα;...

Ἡ διαρχὴ τοῦ σπέρου ἐγίνετο ἀπὸ τοῦ μακρότερου
στάχυν.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ;...

κατεσκευάσθη μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα ἐν στα-
χύων τοῦ σπέρου τοῦ εἰκονοστασίου.....

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς πρὸ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; *Συνήθως ῥαβ-*
δοειδὲς, ἐκτετακτοῦ καὶ ἐν ἐκτος.....

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Τὸ ἀνάμμα τοῦ φωτός γίνεται ἀπὸ τὸν ἀναμνιστὴν, ἵνα καὶ ἐν
Μετὰ τὸν ἀνάμνιστον ἀμέσως μετὰ τὸν ἀνάμνιστον
τοῦ ἡγίου ἐξ τοῦ μέσου τοῦ ἀγίου ἢ τοῦ ἀναμνιστοῦ
ἐξ τοῦ μέσου τοῦ ἀγίου
 Εἰς ποίας ἡμέρας, ποίαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος; .....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποιοι ανάπτουν τήν πυράν· παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ;...

Συνήθως εκπαιδευτὸν τὰ παιδιὰν.....

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.
Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, άπό ποιον μέρος ; .....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τοῖτον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, ᾠδικα, ᾠσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

..... *Τίποτε* .....

.....

.....

.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

..... *ὅχι* .....

.....

.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

.....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ